

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
Creative Leadership and the Promotion of Professional Teacher
Competencies of School Administrators under Pattani Primary
Educational Service Area Office 3

^{1*}อานัน วิรัชทรัพย์ Anan Wiraphatsadakon

^{2**}จรรณี เก้าเอี้ยน Jarunee Kao-ian

^{3***}ซูฮัยรี บือองฉา Suhairee Beungacha

^{4****}พุมพนิต คงแสง Phumpanit Kongsang

^{1,2,3,4}คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

^{1,2,3,4}Faculty of Education, Yala Rajabhat University

*First author, e-mail: 736793005@yru.ac.th

Corresponding author, e-mail: **jarunee.k@yru.ac.th *** suhairee.b@yru.ac.th

**** phumpanit.k@yru.ac.th

Received July 3, 2026; Revised July 22, 2026; Accepted: September 28, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา 4) ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา รูปแบบวิจัยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำนวน 281 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์โร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5

ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-Test) ทดสอบค่าเอฟ (F-Test) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการเปรียบเทียบระดับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.1 ขณะที่เมื่อจำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = .726$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ประมวลข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารและแก้ปัญหา

คำสำคัญ: ผู้บริหารสถานศึกษา; ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์; สมรรถนะครูมืออาชีพ

Abstract

The purposes of this research were to: (1) investigate the levels of creative leadership and the promotion of professional teacher competencies by school administrators (2) compare the levels of creative leadership and the promotion of professional teacher competencies based on gender, position, work experience, and school size (3) examine the relationship between creative leadership and the promotion of professional teacher competencies by school administrators and (4) synthesize recommendations regarding creative leadership and the promotion of professional teacher competencies by school administrators. The research employed a survey research design. The sample consisted of 281 teachers under the jurisdiction of the Pattani Primary Educational Service Area Office 3. The sample size was determined using Taro Yamane's formula. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, independent samples t-test, one-way analysis of variance (F-test), and Pearson's product-moment correlation coefficient. The research findings revealed that: (1) the overall level and each dimension of school administrators' creative leadership were at the highest level; the overall level and each dimension

of the promotion of professional teacher competencies by school administrators were also at the highest level (2) comparisons of school administrators' creative leadership showed statistically significant differences at the .01 level in both the overall aspect and individual dimensions comparisons of the promotion of professional teacher competencies classified by position, work experience, and school size revealed statistically significant differences at the .01 level, whereas no significant difference was found when classified by gender (3) creative leadership was positively correlated with the promotion of professional teacher competencies ($r = .726$), with statistical significance at the .01 level; and (4) The findings suggest that school administrators should promote creative leadership by encouraging teachers to actively participate in school administration, decision-making, and problem-solving processes.

Keywords: School Administrators; Creative Leadership; Professional Teacher Competencies

บทนำ

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ควบคู่กับทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และสังคม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัว และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) การบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการศึกษา ถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติและสนับสนุนให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Hallinger & Murphy, 1985) ดังนั้นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยตรง เนื่องจากผู้นำที่มีภาวะผู้นำที่เหมาะสมต้องมีการสื่อสาร การสร้างมนุษยสัมพันธ์ และการจูงใจบุคลากร ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำทางการศึกษาที่ช่วยขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน (จรรณี แก้วเอี่ยม, 2556)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับสมรรถนะของครูและคุณภาพการจัดการศึกษา เนื่องจากภาวะผู้นำลักษณะนี้มุ่งส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การคิดค้นแนวทางใหม่และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ โดยผู้บริหารทำหน้าที่สนับสนุน สร้างแรงจูงใจ

จัดบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษานอกจากนี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ยังเป็นกระบวนการแบบองค์รวมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้นำทุกระดับ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ ความยืดหยุ่น และความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร (Parker & Begnaud, 2004) ดังนั้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงมีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน ช่วยให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ และนำไปสู่การสร้างผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณค่าและสร้างสรรค์ และยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในระยะยาว เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้และสร้างวัฒนธรรมการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา (ทิตินา แคมมณี, 2560)

การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความหลากหลายทางภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีความซับซ้อน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำที่สามารถปรับตัวและขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ เข้าใจความแตกต่างด้านความเชื่อ ทศนคติ และวัฒนธรรมของครูและผู้เรียน การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งพัฒนาทักษะการคิด การแก้ปัญหา และการปรับตัวของผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำสมัยใหม่และส่งเสริมการเรียนรู้เชิงนวัตกรรม แต่การบริหารสถานศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีข้อจำกัด ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างนโยบายกับการปฏิบัติจริง (UNESCO, 2017) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3 ที่ระบุว่า ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดการกำกับ ติดตาม และการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาอย่างบูรณาการ โดยเฉพาะการนำผลจากการพัฒนาครู การใช้เทคโนโลยีและการนิเทศติดตามไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3, 2567)

สมรรถนะครูมืออาชีพถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะในสังคมพหุวัฒนธรรมที่ครูจำเป็นต้องสามารถออกแบบการเรียนรู้ให้ตอบสนองต่อความหลากหลายทางภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2564) สมรรถนะดังกล่าวครอบคลุมทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาตนเอง การทำงานร่วมกัน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมวิชาชีพ ล้วนเป็นทักษะสำคัญที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครูในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน ทั้งความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการสื่อสาร และการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนข้อจำกัดด้านทรัพยากรที่กระทบต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอน

ปัญหาขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โรงเรียนจำนวนมากมีครูไม่เพียงพอต่อความต้องการ

ส่งผลให้ครูต้องสอนหลายวิชาและรับผิดชอบหลายชั้นเรียน ซึ่งกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนโดยตรง และจากข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 พบว่า ครูมีภาระงานอื่นๆ นอกเหนือจากงานสอน เช่น การเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานต่างๆ และการจัดทำรายงาน ทำให้การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนทำได้ไม่เต็มเวลา ครูยังขาดทักษะในการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผล การจัดการเรียนรู้ไม่น่าสนใจ ไม่ส่งเสริมนักเรียนในการแก้ปัญหา และคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การจัดการเรียนการสอนที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และขาดสื่อช่วยสอน การนิเทศภายในของสถานศึกษายังไม่เป็นระบบและดำเนินการไม่ต่อเนื่อง ประกอบกับการขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย เนื่องจากอุปกรณ์เดิมไม่สามารถรองรับโปรแกรมใหม่ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3, 2567)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 เพื่อให้ได้ข้อมูลตามสภาพที่แท้จริง และนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ยังไม่ปรากฏงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะของครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยตรง ดังนั้น ผลการวิจัยที่ได้จึงสามารถนำไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับบริบท และสามารถขับเคลื่อนสมรรถนะของครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
4. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประกอบด้วย

1. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** คือ 1.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำนวนทั้งสิ้น 943 คน 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน (Yamane, 1973) ทำการสุ่มแบบชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษา (Stratified Random sampling) และทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลากแบบไม่ใส่คืน (Without Replacement) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 281 คน

2. **เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย** ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 4 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่งประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหา 3 ด้าน รวมทั้งหมด 30 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 3 สอดคล้องกับเนื้อหา 6 ด้าน รวมทั้งสิ้น 36 ข้อ ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questionnaire) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

3. **การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ** ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

3.2 ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับตัวแปรที่จะศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้อง

เหมาะสม ความครอบคลุม และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำผลการพิจารณาไปวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามในแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์หรือลักษณะที่ต้องการจะวัด (IOC)

3.5 บันทึกผลการพิจารณาถึงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านในแต่ละข้อ แล้วหาผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เป็นรายข้อและแทนค่าในสูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการใช้สำนวนภาษาในข้อคำถามเพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์และชัดเจน ง่ายต่อการทำความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามมากขึ้น โดยการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องกัน หากข้อคำถามมีค่าระหว่าง 0.67–1.00 ถือว่าเครื่องมือมีความเที่ยงตรง แต่ถ้าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.67 ข้อคำถามนั้นต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งการหาค่า IOC ครั้งนี้มีค่าระหว่าง 0.67–1.00 สามารถนำไปใช้ได้

3.6 นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรนอกกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ คือ .908 ซึ่งถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีคุณภาพสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้

3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วมาตรวจสอบปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งแล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แบบไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ผู้วิจัยทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ส่งแบบสอบถามทางถึงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 281 ฉบับ กำหนดส่งคืนภายใน 14 วันและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน พบว่า การตอบแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ 2) ผู้วิจัยทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้การสัมภาษณ์ดำเนินการนัดวัน เวลา สถานที่สัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ และทำการสัมภาษณ์ ตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมาย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลแล้วจึงดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติต่างๆ ด้วยคอมพิวเตอร์ในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) 2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยการนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยภาพรวมเป็นรายชื่อและรายด้าน และนำเสนอเป็นตารางประกอบการแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมินความคิดเห็นตามแนวคิดของเบสต์ 3) วิเคราะห์ข้อมูลค่าเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตาม เพศ และขนาดสถานศึกษา โดยใช้สถิติ t-Test จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้สถิติ F-Test 4) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of Correlation) ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และแปลความหมายสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใช้เกณฑ์ 5) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยการประมวลความคิดในแต่ละด้าน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียงตามหัวข้อที่กำหนด

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	M	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านวิสัยทัศน์	4.60	0.59	มากที่สุด	2
2. ด้านความยืดหยุ่น	4.61	0.51	มากที่สุด	1
3. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	4.58	0.51	มากที่สุด	3
รวม	4.60	0.54	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M = 4.60, SD=0.54)) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความยืดหยุ่น (M = 4.61, SD=0.51) รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ (M = 4.60, SD=0.59) และด้านความสามารถในการแก้ปัญหา คือ (M = 4.58, SD=0.51)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของ
ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ภาพรวมและราย
ด้าน

การส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา		M	SD	ระดับ	อันดับ
1.	ด้านสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและ การจัดการเรียนรู้	4.67	0.49	มากที่สุด	3
2.	ด้านสมรรถนะการพัฒนาผู้เรียน	4.67	0.51	มากที่สุด	4
3.	ด้านสมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.74	0.48	มากที่สุด	1
4.	ด้านสมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.56	0.51	มากที่สุด	6
5.	ด้านสมรรถนะภาวะผู้นำ	4.68	0.46	มากที่สุด	2
6.	ด้านสมรรถนะการสร้างความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชน	4.58	0.54	มากที่สุด	5
รวม		4.65	0.50	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.65$,
 $SD = 0.50$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านสมรรถนะการบริหาร
จัดการชั้นเรียน ($M = 4.74$, $SD = 0.48$) รองลงมา คือ ด้านสมรรถนะภาวะผู้นำ ($M = 4.68$, $SD = 0.46$)
และด้านสมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($M = 4.67$, $SD = 0.49$) ตามลำดับ ส่วน
ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสมรรถนะการวิเคราะห์ สังเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน (M
 $= 4.56$, $SD = 0.51$)

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมือ
อาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา

ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิสัยทัศน์แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านความยืดหยุ่น พบว่าไม่แตกต่างกัน

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่าผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ในระดับสูง ($r = .726$) โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด คือ ด้านความยืดหยุ่น กับด้านการวิจัยในชั้นเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ ($r = .850$) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด คือ ด้านวิสัยทัศน์กับด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ ($r = .323$) ทั้งนี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ตารางที่ 4 ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพ	ข้อเสนอแนะ
วิสัยทัศน์	ผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สอดคล้องบริบท และทันต่อการเปลี่ยนแปลง สื่อสารให้บุคลากรเข้าใจตรงกันและแปลงสู่แผนปฏิบัติการที่สามารถวัดผลและติดตามได้
ความยืดหยุ่น	ผู้บริหารควรปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายและเทคโนโลยี เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมและทดลองแนวทางใหม่
ความสามารถในการแก้ปัญหา	บริหารควรใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์ปัญหา ส่งเสริมการคิดเชิงระบบและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทำงานเป็นทีมเพื่อหาแนวทางแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ
สมรรถนะการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	ผู้บริหารพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องมาตรฐานและผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

สมรรถนะการพัฒนาผู้เรียน	ผู้บริหารควรพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ส่งเสริมตามความถนัดและความสนใจ ควรใช้ระบบ ดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง
สมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียน	ผู้บริหารควรส่งเสริมบรรยากาศชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้การจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สนับสนุนสื่อและนวัตกรรม
สมรรถนะภาวะผู้นำ	ผู้บริหารควรเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมและโปร่งใส สร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร ควรกระจายอำนาจและส่งเสริมผู้นำร่วม
สมรรถนะการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนรวม	ผู้บริหารควรสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และระดับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันตระหนักถึงบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และความหลากหลายทางวัฒนธรรม จึงให้ความสำคัญกับการใช้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาองค์กร มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ มีความยืดหยุ่นในการบริหารงาน และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ควบคู่กับการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่องในทุกด้าน ส่งผลให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นมืออาชีพ และสามารถจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนและบริบทของพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวว่า สมรรถนะประจำสายงานของครูประกอบด้วยสมรรถนะด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู และการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาครูให้มีความเป็นมืออาชีพและสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฏฐกิตติ์ บุญเก่ง ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านวิสัยทัศน์และความยืดหยุ่น ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการศึกษา (ณัฐกิตติ์ บุญเก่ง, 2565) งานวิจัยทั้งสองเรื่องดังกล่าวมีความสอดคล้องและสนับสนุนผลการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากต่างชี้ให้เห็นว่า การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยเฉพาะการมีวิสัยทัศน์ ความยืดหยุ่น การเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วม และการส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยยกระดับสมรรถนะครูมืออาชีพ ส่งผลให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารและการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งสองด้าน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพครูและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า บุคลากรที่มีเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพแตกต่างกันในบางประเด็น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรแต่ละกลุ่มมีบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนโอกาสในการติดต่อประสานงานและการมีส่วนร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้เกิดการรับรู้และการประเมินพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารแตกต่างกัน นอกจากนี้ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มักบริหารงานด้วยความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพของครูอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้บุคลากรแต่ละกลุ่มรับรู้ถึงการบริหารและการส่งเสริมสมรรถนะของผู้บริหารแตกต่างกันตามบทบาทหน้าที่และบริบทของการปฏิบัติงานทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Sternberg ที่กล่าวว่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพควรมีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ การคิดและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การตัดสินใจอย่างเหมาะสม และการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งลักษณะดังกล่าวส่งผลให้บุคลากรที่มีประสบการณ์และบทบาทแตกต่างกันอาจรับรู้พฤติกรรมการบริหารของผู้นำแตกต่างกันได้ (Sternberg, 2006) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะครูตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างทั่วถึง คำนึงถึงศักยภาพ ความแตกต่างของ

บุคลากร และบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) งานวิจัยดังกล่าวสนับสนุนผลการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากต่างสะท้อนให้เห็นว่า ความแตกต่างด้านเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ส่งผลต่อการรับรู้ของบุคลากรที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร และการส่งเสริมสมรรถนะครู ทั้งนี้เพราะบุคลากรแต่ละกลุ่มมีโอกาสในการทำงานร่วมกับผู้บริหาร และได้รับการสนับสนุนแตกต่างกัน จึงทำให้มีมุมมองต่อการบริหารสถานศึกษาแตกต่างกันในบางประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบความแตกต่างของความคิดเห็นตามปัจจัยส่วนบุคคล และบริบทของสถานศึกษาในบางด้าน

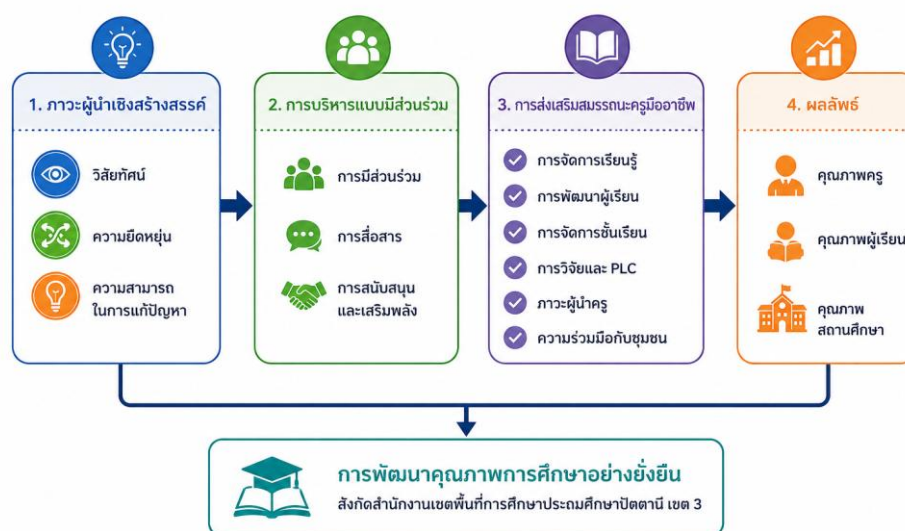
3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม มีความยืดหยุ่นในการบริหาร เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ ส่งผลให้ครูเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง พัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ และสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านภาวะผู้นำครู ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งล้วนต้องอาศัยการสนับสนุนจากผู้บริหารในการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Stoll & Temperley ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นภาวะผู้นำที่มุ่งส่งเสริมการคิดเชิงไตร่ตรอง การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน และการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างยั่งยืน (Stoll & Temperley, 2009) งานวิจัยดังกล่าวสนับสนุนผลการวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากต่างยืนยันว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะของครู ทั้งด้านการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาวิชาชีพ และการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน เมื่อผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วม สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน และสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการพัฒนา ย่อมส่งผลให้ครูเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 จากผลการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา โดยกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มี

ความยืดหยุ่นในการบริหาร เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตลอดจนส่งเสริมการคิดและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Parker & Begnaud ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ ความยืดหยุ่น และความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนาและบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Parker & Begnaud, 2004) นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์และวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน การเสริมสร้างภาวะผู้นำครู และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวว่า สมรรถนะประจำสายงานของครูเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพครู คุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอองค์ความรู้ใหม่ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพ

จากภาพอธิบายได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ทัศนคติ ความยืดหยุ่น และความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารนำคุณลักษณะดังกล่าวไปสู่การบริหารแบบมีส่วนร่วม ผ่านการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการสนับสนุนการปฏิบัติงานของครู ส่งผลให้เกิดการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพในด้านการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การวิจัย การพัฒนาภาวะผู้นำ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวทางการพัฒนา ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม การบริหารที่ยืดหยุ่น การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนทรัพยากรและการพัฒนาครูผ่านกระบวนการ PLC และการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพครู คุณภาพผู้เรียน และคุณภาพสถานศึกษาอย่างยั่งยืนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3

บทสรุป

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .726$) นอกจากนี้ ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการพัฒนา ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา การบริหารงานอย่างยืดหยุ่นและพร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการตัดสินใจ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนและชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การเสริมสร้างภาวะผู้นำครู การบริหารงานด้วยคุณธรรมและความโปร่งใส ตลอดจนการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งจะช่วยยกระดับสมรรถนะครูมืออาชีพ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบายพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งพัฒนาด้านทัศนคติ ความยืดหยุ่น และความสามารถในการแก้ปัญหา ผ่านการอบรม การนิเทศ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะครูมืออาชีพอย่างเป็นระบบโดยสนับสนุนให้ผู้บริหารพัฒนาครูผ่านการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การวิจัยในชั้นเรียน การใช้เทคโนโลยี และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลลัพธ์ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดวิสัยทัศน์ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วม และส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพ โดยสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน และการใช้วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา โดยส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำของครูและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่ายในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม
2. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่นที่ส่งผลต่อการส่งเสริมสมรรถนะครูมืออาชีพ เช่น วัฒนธรรมองค์กร บรรยากาศสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างครอบคลุม
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับผลลัพธ์ด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพสถานศึกษา และประสิทธิผลในการบริหารงานของสถานศึกษาในบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง

- จรุณี แก้วเอียน. (2556). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา: กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ณัฐกิตติ์ บุญเก่ง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ทิตนา แหมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. นราธิวาส: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563, 6 สิงหาคม). คู่มือการพัฒนาตนเองผ่านระบบออนไลน์ เสริมสร้างสมรรถนะครูผู้ช่วยสู่การเป็นครูมืออาชีพ. สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ. <https://personnel.obec.go.th/web/archives/48476>

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2564, 26 สิงหาคม). มาตรฐานความรู้และสมรรถนะวิชาชีพครู ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2564. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. <https://www.ksp.or.th>:

Hallinger, P., & Murphy, J. (1985). Assessing the instructional management behavior of principals. *The Elementary School Journal*, 86(2): 217–247.

Parker, J. P., & Begnaud, L. G. (2004). *Developing creative leadership*. Westport, CT: Teacher Ideas Press.

Sternberg, R. J. (2006). *Cognitive psychology*. Belmont, CA: Thomson Wadsworth.

Stoll, L., & Temperley, J. (2009). *Creative leadership: A challenge of our times*. Nottingham, England: National College for School Leadership.

UNESCO. (2017). *A guide for ensuring inclusion and equity in education*. Paris: UNESCO.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. (2nd ed.). New York, NY: Harper and Row.

